

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések; pestmegyei új követ; komoly előkészületek a budapesti hidépítéshez; vasme-gyei követválasztás; kecskeméti iskolai intézkedés; különféle perza keresztyének Pozsonyban, belényesi csodaszülött, losonezi nyári gyapjувásár; 's a t.) Amerika. Spanyolország (zavar a trónkövetelő körül; udvara elhagyá őt; Morenot agyon lövik; részletek a cortesnyitásról; a baszk tarto-mányok szabadítékai; harczeri hírek; béketünemények; a trónkövetelő nevével együtt Franciaországba szökött; a spanyol országos adósság; 's a t.) Anglia (az eglintouini lovagi harcjáték vége; nagy ünnepély a Temze alatt; 's a t. Franciaország (Roussin hajóvezért visszahíják Konstantiná-polybul; a hazai czukorgyártók ellenmondó nyilatkozata; 's a t.) Törökország. —

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK. Pozsony, sept. 19kén: Tegnap mindkét Tábla országos ülést tartott, mely alkalommal a m. Fő-RRdek a mult számunkban elő-sorozott hat üzenetre küldék válaszaikat a t. KK és RRhez, négyre írásban, ket-tőre pedig, névszerint a Közép-Szolnok megye birtokos nemesei által benyuj-tott folyamodás és a főrendi Tábla némely tagjainak ez országgyűlésre meg nem hivatása tárgyában, élő szóval. Az írott válaszok közül kettőnek lényeges tar-talma következő: I. A felírásoknak egyedül magyar nyelvű szer-kesztése iránt: „Semmi sem levén kívánatos a m. Fő-RR előtt, mint a t. KK és RRkel egyesülve, összes törekvésüket a nemzet közohajtásának sikerel-tetésére szentelhetni: illy buzgó hazafi indulattól ösztönözötve, siettek a t. KK és RRnek Ö. es. kir. Főhgségéhez intézett, tisztelettel teljes ama kérelmükhöz, hogy a fens. Főhg az országos felírásoknak egyedül magyar nyelven leendő föl-terjesztését Ö Felsőségénél kieszközölni kegyeskedjék, magok aláztos esede-zésüket is kapcsolni. Mely köz kérelem teljesítésére Ö es. kir. Főhgsége, a haza boldogságát mindenkor hathatósan előmozdítani kész kegyelmességénél fogvást a legszívesebben hajolni méltóztatván, erről a t. KK és RRket legbiztosabb öröm-érzettel értesíteni a m. Fő-RR egyegy legkellemesb tisztjöknek tartják.“ — II. Az 1836 lik évi 21ik törvény rendeletének nem egészen lett tel-jesítése iránt a m. Fő-RR következő észrevételeket tesznek: „Miköz-vár vidékét illeti, nem tagadhatni, hogy annak a visszakapcsolt megyékkel együtt or-szággyűlésre meghívását a törvény határozottan rendel: mivel azonban az ülési és szavazási jog a visszakapcsolt részeket az érintett törvény világos rendelete szerint egyedül a visszaadott jussal fogva 's így nem másképp, mint ha ezzel már Magyarországtól lett elválasztásuk előtt bírtanak, illeti, Ö Felsőségének e' tör-vény egyéb rendeletei pontos teljesítése iránti kegy. szándéka pedig a többi tör-vényhatóságának valóságosan lett meghívásából bőven kivüláglik: annál fogvást a k.k. előadásokat megelőző legfelsőbb azon nyilatkozáshoz képest is, miszerint az ezen részek iránti további rendelkezés az országos küldöttség munkálkodási-nak befejezéseig függőben hagyatott, nem kétkedhetni, hogy mivel a mostani Kővárvidéknek régi időkben országgyűlési ülése és szavazata történeti adatok szerint csakugyan nem volt, annak ez országgyűlésre meg nem hivatását egye-dül a törvénynek az említett körülmények közt épen nem alap nélkül történhetett olly értelemben vétele, mintha t. i. mely résznek a visszaadott juss az ülésre és szavazásra nézve nem kelve, azt, mint a törvényhozási jogot egyébiránt sem gyakorolható, meghíni se keljen, okozhatta legyen. Mi pedig azokat — kik mint a magyarországi törvények szerint személyes törvényhozási részvételre jogosít-tottak a visszakapcsolt részekből meghivatandóknak a t. KK és RR által említett-nek — illeti: ezekre nézve az érintett törvény azon (31ik) §-za által, miszerint az említett részek valóságos visszaadatlanságukig mostani állapotjukban hagyatni rendeltetnek, az e' részben is nemalán megkivántató további intézkedést szinte nem ok nélkül följegesztetnek tekintheti. Egyébiránt Ö es. k. Főhgsége és a m. Fő-RR még megjegyezni kívánják, hogy mivel Kővár vidékének kiterjedési 's népességi csekélysége, de főképp följegye teradékeltsége, 's keblében az ipar, élelmi kereset és kereskedés fogyatkozása méltán kétséget szülhet az iránt: vajjon e' vidék, ha külön törvényhatóságot képezend, az ezzel járó költségek viselésére, kivált a kétjobbágy nál kevesbet bíró nemesi osztálynak ettől leendő fölmentése után, elégséges fog e lenni? a fens. Főhg és m. Fő-RRek nézetei szerint a mostani lépésekkel az e' vidéknek jövődöbeli állasu viszonyai feletti tanácskozással 's intézkedésekkel megszorítottaknak tekintheti nem keljen, sőt azokat, a fenforog kérdésnek bármikéni elhőntetése mellett is, jövődöre egő-szen szabadon felhagyni szükséges legyen: mindezt a fens. Főhg és m. Fő-RR a t. KK és RR által szives ügyelembé vétetü olly nyilatkozással kívánják, miszerint ha az előre boosítottak a t. KK és RRket arra, hogy az 1836 lik tör-vényezikk teljesítésének kérdésben forgó hiányi inkább a fentebbi észrevételek szerint mólosítva, mint a javasolt szerkesztés formájában terjesztessenek Ö Fel-sége elibe, bírn elégségesek nem volnának: Ö es. kir. Főhgsége 's a m. Fő-RR a' velők közölt felírás fölterjesztését továbbá nem tartóztatánlják.“ — A t. KK és RRket tegnap üléseben e' három tárgy vétetett tanácskozásba 's fogaltatt el: I. Negyedik üzenete a t. KK és RRnek a f. e. július 23ról érkezett k.k. leirat tárgyában. Miután a t. KK és RR megemlítik, hogy a k.k. előadások 21ik pontja feletti tanácskozással már bevégzék, az 15 és 31ik pontok tárgyalását pedig a tulakozó felírás javaslatba hozásával megkezdék, és az akadály nél-küli megjelenhetést 's a szabal tanácskozást az 1790/1: 13. cikk olly előleges rendeletének mondják, melynek mindenek előtti teljesítése már csak azért is szükséges, hogy azon törvény egyéb részeinek szinte pontosan elég tétethes-sék, miugyen nyilatkoznak: „Az iránt, hogy a k.k. előadásoknak törvény-paran-csolta tárgyalatása bármely országgyűlésen is teljesen mellőztessék el, sem a tapasztalás, sem az országgyűlések folyamatának eddigi módja aggodalmat támadni nem engednek; mert hasonlóra példa még eddig ninesen, 's Ö Felsőge bármikor az országgyűlést mindaddig bizonyosan nem rekesztené be, míg k.k. előadásai törvény szerint tárgyalatás alá nem vétetnének; ellenben ugyanazon tapasztalás sok esetben bizonyoságot ad már, hogy a törvény rendeletének máso-dik része, miszerint az országos sérelmeknek minden országgyűlésen tetteg és mulhatlanul orvosoltatniok kellene, teljesítettlenül maradt. A m. Fő-RRek utolsó válaszukban nem hozzák már kétségbe azt, hogy lehetnek olly esetek, lehetnek a hazának olly súlyos lényeges sérelmei, melyeknek előleges tárgya-lását és fölterjesztését törvény és gyakorlat nem zárja ki, a haza közbjára ped-g parancsolja. Rokon bizodalommal reménylik tehát a t. KK és RR, hogy a m. Fő-RR is hajlandók lesznek a rég ohajtott egyesülést részükről is hazafiui buz-gósággal előmozdítani. — A t. KK és RR azon sérelemre nézve, mely Pest megye követének, gróf Ráday Gedeonnak, az országgyűlésről lett eltávolításából eredt, miután az említett követnek az illető megye által is elfogadott lemondása a kiegészítési kérdést e' részben megszüntette 's a tetteges orvoslást szükségtele-nítette, a felírás további sürgetésével ez uttal felhagynak, hanem a megyék sza-bad választására nézve a törvényhez és törvényes jusokhoz szorosan ragaszkod-nak. A szólas törvényes szabalságán ejtett sérelmeket, melyek fölött könnyen hosszabbra terjedhetnek a tanácskozások, azon biztos reménnyel, hogy ezek iránt is létesülni fog az ohajtott egyesülés, készek a t. KK és RR ez uttal a tudakozó felírástól elválasztani. De azokat, mik az országgyűlés kiegészítését bármiké-p érdeklik, u. m. Kővár vidékének 's a főrendi Tábla némely tagjainak meg nem hi-vatását 's a közép-szolnokmegyei panaszt tárgyazó felírásokat, 's ezeken kívül

még a mult országgyűlésről is már fölterjesztett előleges sérelmeket és kívána-tokat, a tudakozó felírással együtt kapcsolatban ohajják Ö Felsőgehez fölter-jesztetni, egyszermind pedig azon felírásban megemlíttetni, hogy az ország egyéb súlyos előleges sérelmeit és kívánatit is, mihelyt azok iránt az országgyűlési ta-nácskozások befejezetnek, az ország Rendei sietnek haladék nélkül fölterjesz-teni, Ö Felsőségének igazságszeretetéül 's mind a k.k. előadások vég-soraiban, mind a f. e. július 23ról érkezett k. leiratban atyai kegyességgel ismételt nyugtató igé-retétől flú bizodalommal reménylén, hogy súlyos sérelmeknek rég olajtott or-voslása által hazájok boldogságát 's a szeretet és bizodalom édes kapcsolak újabb megerősítését eszközölhetik.“ II. Az ismét előadottak szerint mólosított tud-akozó felírasi javaslat. III. A t. KK és RRnek a fentebbi üzenet értelmé-ben tett o v á s a.

T. Pest megyének f. sept. 24kén tartott közgyűlésében a követségé-rül leköszönt Ráday Gedeon gróf helyébe szavazati többséggel (749 > 548 ellen) Dubraviczky Simon első alispán ur választott meg követté 's így egészsége üdültével már 3dik országgyűlésen viselendi e' szép hivatalt.

(Komoly előkészületek Duna-hidunk építéséhez.) W. Tierney Clark, a' hidművész, Bland (rokona), Jeffrey, és A. Clark (ez nem rokona) még folyvást városunkban tartózkodnak, 's mióta Sina b. és Széchenyi István gr. urak is ide érkeztek, úgy halljuk, már nevezetes előkészületek tétet-tek a mindenemű építőszerkek télen át beszerzése és a nagyszerű munká-nak jövő tavasszal tüsténti hathatós megkezdhetése végett. Annyi ezernek ohajtását tehát csakugyan valósulva látandjuk! —

Ö es. 's ap. k. fels. f. sept 2ki legfelsőbb határozatában, a' mármarosí kamar. igazgatói megürült hivatalra, magy. kir. udv. kamrai valóságos ta-nácsnok ranggal és characterrel, Kállay István kir. tanácsost és Csanád megye főispáni helytartóját méltóztatott kegy. kinevezni, a' pesti m. kir. tud. egyetemnél fensőbb mathesis tanítójává pedig Petzvall Ottót, eddig ugyan-ott a' gyakorlati földmérés és hydraulica helyettes tanítóját, végre; Si v k o v i c h János vezérőrnagyot magyar báróságra díjmenten emelni.

Ö es. 's ap. kir. fels. megengedni méltóztatott, hogy a' kubini 's ore-choviczai k. harminczad-hivatalok kereskedési-hivatalokká emeltessenek 's hozzájuk egyegy ellenőr adassék; — továbbá, hogy a' sziszeki k. har-minczad-hivatalnál ellenőri 's magtárnoki tisztségek allittassanak fel, amaz 400 fr. évenkinti fizetéssel, 120 fr. szálláspénzzel és 400 fr. cautioval, ez utóbbi pedig 300 fr. évenkinti fizetéssel és 100 fr. szálláspénzzel.

A' mnél. magyar kir. udv. kamra a' varasdi kir. harminczad-hiva-talnál ujonnan falállított segédi tisztségre Mone Károly ugyanottani tisztúr-nokot; ennek helyébe pedig Redelstein Arnoldot, a' pettani harminczad-hivatal írnokat; továbbá a' nedeliczi k. harminczad-hivatalhoz ideiglen csa-olt raktárnoki tisztségre S c h e n k József számvizsgálói gyakornokot; a' tokaji k. kamar. uradalomban Rakamazon megürült erdőszí tisztségre Panzár Józsefet, eddigelő a' diósgyőri k. koronai uradalomban k i s g y ő r i erdőszí, saját folyamodása következtében; az ekképen Kis-Győrött meg-ürült erdőszí tisztségre Steiner Károlyt, eddigelő a' bácsi kamar. jószá-gokban palánkai erdőszí, szolgálata tekintetéből; a' palánkai erdőszí tisztségre Spanyol Antalt, eddigelő a' diósgyőri k. koronai uradalom-ban k i s g y ő r i alerdőszí, több évi pontos szolgálataért; végre ennek helyé-be H e n s z l e r Istvánt, eddigelő a' bácsi k. kamar. jószágokban apati-ni erdőszí, hasonlólag szolgálata tekintetéből, alkalmazá.

Legfelsőbb határozat következtében a' pettani magyar kir. har-minczad-hivatal f. e. october utolsó napján megszűnik, 's f. e. november 15ő napjától kezdve a' varasdi harminczad-hivatal, mint fő harminczadi rakhely, veendő kezdetét.

A' székely nemzet ülnöki tisztsége a' z a l a t n a i kir. tartományi bányatörvényeszkénél ürességbe jött.

S z o m b a t h e l y, sept. 11én: Szel József országgyűlési követünk ezelőtt néhány héttel követi pályájáról lemondván 's haza jöven, helyette új követválasztásra a' közgyűlés határnapja tegnapi tüzetett ki. Számo-san sereglett össze a' megyei nemesség, érezvén, hogy jogainak legszen-tebbikét lesz gyakorlandó, 's hogy legfőbb kincsét lesz egy személynek átadandó. Az egész választás Vidos József első alispán elnöksége alatt legnagyobb renddel és csöndességgel ment véghez, 's néhány percz alatt a' nagy község őszhangzó fölkiáltásából Bertha Antal főjegyzőnk erősít-tetek meg követnek. Illy pillanat eléggé tanuja annak, hogy olly f é r f i u, ki-ben a' közbizalom annyira összpontosul, mint nevezett első alispánban, a' közbjára és csendre milly varázs hatalommal bír. Az új követ politikai hitvallását köztapsot nyert beszédben fejezé ki, melynek lényegesb ré-szei im ezek: „Tekintetes KK és RR! Midőn a' sors és körülmények ugy hozták magokkal, hogy e' diszes megyének Rendei azon kitűnő, de mindenkor 's kiváltképen mostani helyzetünkben tömérdek nehézséggel összekötött megkülönböztetésre, a' megye részről országgyűlési követségre személyemet elválasztani kegyeskedtek — miért is ezennel buzgó köszö-nemetem jelentem ki — ezen nagyszerű hivatásnak megfelelni hazafiui köteleességemnek tartottam. Ugyanis a' mostani időben a' magyar nemes hazájának fegyverrel nem szolgálhat és szolgálnia nem szükséges, hála a' nemzet örlelkének! Tehát midőn bennünket a' haza közügye csak bé-kes eszközökkel szolgálatra szólít fel, mindnyájan, legyünk bár hatal-masak és erősek, vagy kicsinyek és gyöngék, tehetségünkhöz képest lel-

künk teljes erejéből, szívünk leghathatósb ösztönéből — bár gyöngeségünket érezve is — illy szent célra magunkat eltökélvni tartozunk; mert ha tehetségünk különböző is, de hazafiúi tartozásunk egyiránt nagy. Annak, ki a' közügyek vitatásiban egyedül lelke sugallatit és szive legbelsőbb érzetif szokta követni, szoros utasításokkal lekötve lenni máris nehéz feladás; azonban egyes törvényhatóság köréből, habár az olly tiszteletre méltó is, mint ezen nemes megye, az ország színe elibe mintegy varázs erővel egyszerre áthelyeztetni, a' legnehezebb állapot. Azonban nagy feladatu kétes pályámon épen az, mi megszorító, leend vezéresillagom, biztos kalauzom: a' t. KK és RR eddig kiadott's ezután kiadatandó böles utasításai. — Hol egy párfelekre nem oszlott, a' közjóért egyesült, a' közjót szívükön hordozó előkelő hazafiak által vezérelt közönségnek a' hazaszeretet ad irányt, ott egyes polgár meggyőződését az elhatározásnak örömmel alá rendelheti, sőt abban találja biztos útmutatóját és gyöngye erejének erős támaszát. Meggyőződés szerint a' követnek utasítását sem népszerűbb és szabadelműbb, sem ellenkező értelemben tágitani, vagy megszorítani soha nem szabad, még akkor sem, ha erre benső meggyőződése ösztönzené, mert illy esetben inkább mondjon le küldetéséről, mintsem annak önkényes sáfárjává tegye magát. Es imez azonindítóok, mellynél fogva a' t. KK és RR utasításim szentül megtartása iránt a' legünnepélyesebben hitem letétele által biztosítani kész valék! Mindazáltal a' nagy feladatu követi pályán fordulhatnak elő esetek, melyekben a' követ az előre nem látott körülményekre nézve elhatározólag utasítva ninesen, 's mielőtt utasítva lehetne, szavaznia kell; illy kétes helyzetben, azt hiszem, nem elegendő a' követnek csak azt ígérni, hogy a' törvények 's utasítása szellemében jelentendí ki magát; mert sokszor határozatlan törvényünknek 's minden a' követ nézetei szerint magyaráztatni szokott utasítási szellemek különféle értelem adathatik. Illy kétes, de a' követnek 's küldőinek jóvendőre nézve elhatározó helyzetéről engedjék meg a' t. KK és RR véleményemet nyilván kimondhatni. Belső meggyőződés az: hogy a' követ elveinek, meggyőződésének, a' mennyire emberileg megtörténhet, küldőji nagyobb része akarátjával megegyezőnek kell lennie, mert csak ennek hiedelme bírhatja mostani eltökélésemre. A' követnek pedig küldőji akarátjának hív teljesítésire és a' hon javának ez általi előmozdítására kell szentelnie szívét, eszt 's mindenét. Mennyire felelhet meg szent hivatásának, a' jóvendőlől függ, mert a' népek és egyesek sorsa is isten kezében van. De mind az egyeseknek, mind a' népeknek erős eltökéléssel kell lelkesülve lenniök, a' közügyet legfőbbnek tekinteni, hogy közügy határozzon a' magányos törekvések és nézetek fölött, 's ne ezek amaz fölött. Ugyanis ottan, hol egyesek bárminő szép törekvései közgyámolításra nem találak, ott bárki által a' haza oltárán gyújtott legszebb áldozatok is, csak az éj sötétségében föllobanó szalmatűz világosságához hasonlítak, melly rövid ideig ugyan bámulatos szép fényt terjeszt maga körül, de csakhamar elenyészve, nagyobbra varázsolja az éji homályt, még csak jó illatot sem hagyva maga után, mert — keserű fájdalommal kell mondanom — a' szép, sőt többnyire épen a' legszebb hazafiúi áldozatok nemesak jó fogamatot nem szülnek, de még balra is magyaráztatnak. Mindaddig pedig, míg a' hazafiak törekvéseit a' mellékes önző tekintetek nemesak szétválasztják, hanem még ezivakodó párfelekre is oszlatják, mind addig előbbre nem mehetésünk okait máshol, mint min magunkban hiában keressük, hiában a' kormányban is, mert azt merem állítani, sőt erős hiedelemből erősíteni, hogy a' kormány, igazságos, törvényes és a' legnagyobb rész ohajtása által felszentelt célainkat előbb utóbb nem gátolná. Illy meggyőződésből nyíltan vallom magamat — nagy szó, mellyet mondok, és azt egy tiszteletreméltó közönség előtt mondom — a' törvényes, igazságos, de jól megfontolt és nem hamarított józan előrehaladás ohajtójának 's a' mennyire tölem telhetik, emberének is. Igenis, t. KK és RR e' nagy nemzeti feladásnak vannak szentelve az én parányi tehetségim is. De más részről azt is őszintén ki kell mondanom, hogy én azokat, kik ámbár szent meggyőződésök szerint a' jót, de talán idő előtt, talán nem alkalmas eszközökkel, akarják, soha követni nem fogom. Én még soha sem tapasztaltam, hogy a' népekre a' kisebb rész által reátolt 's általok még nem ohajtott szabad intézvények jó és egyetemben tartós gyümölcsöt hoztak volna. Még a' növényvilágban is áll az, hogy ha a' bimbót erővel fejtem ki, vagy a' gyenge plántát még alkalmatossá nem vált földbe és zordon időben ültetem el, az jó izlésű gyümölcsöt teremni nem fog, 's hasztalanul oda vesz a' bimbó és plánta, melly, ha nem buzgóbb, de értelmesb kertész által kezeltett volna, szépen virágzandott, szép és tartós gyümölcsöt hozandott volna; ha pedig ez a' mindennapi tapasztalás szerint a' növényvilágban csak ugyan igaz, mennyivel inkább igaz a' tapasztalás, az élet nagy mestere szerint az erkölcsi világban. Én sem hazám törvényeit ujakkal felcserelelni, sem nemes társaim jogaít esonkítani mindaddig nem akarom, míg a' változást a' közjóra nézve szükségessé lettnék 's az újítást a' réginél jobbnak nem tarthatom. Illy meggyőződéstől lelkesítette mind mulékony követségi pályámon, mind egész élttem lefolyásáig lelkem és érzésem sugallotta elveimhez — bár vélekedésimet jobbakkal felcserelelni mindenkor kész vagyok is — hiv maradni legalább erős eltökélésem."

Zenta, sept. 12kén: Tegnap ünnepeltett Zentán azon örvendeztető nap, mellyen 1697ben szabaudiai hg Eugen a' törökökön nyert igen nevezetes győzelme által az egész keresztényiséget fenyegető veszélytől szerencsésen megmentette. Már hajnali 4 órakor taraczkok sűrű ropgásai, 's a' szabadkai jól összeegyeztetett zene előlegesen hirdeté az ünnep méltóságát, mi annál meglepőbb jelenetté vált, mivel a' piacdon durrogó lövöldözések, az innen félóránnyira fekvő csókai magtárnál horgonyzó, komlói N á k ó Ján. uraságnak hajójáruul viszhangkint viszonzotatván, a' zentai nagy ünnepet távulabb hirdetni látszattak. 9 órakor fő tiszteletű Kollonics László prépost 's helybeli főlelkész egész pompával bemutatott

hálaadó miséjén az itt épen folyton tartatott kerületi uri törvényszéknek elnöke 's személyzete megjelent, nialatt Zenta kántora derék énekes leányával, mint Kisfaludynk Kálmánja Lórájával, magát kiténtette. Innen az egész nép a' szerb szentegyházba, hol szinte hálaadó mise tartatott gyülekezett, miután kerületi kapitány Manojlovics Lázár ur fényes lakomat adott. Ez végződvén, az egész uri vendégsereg algyudurrogások 's zene-kísérettel a' Tiszán már készen álló kompra lépén, a' hagyomány szerint töröktemekből alakult szigetre ereszkedének, hol már a' helybeli ezéhek mestertagjai ünnepi rendbe állítva hangos éljen kiáltásokkal üdvözlék a' közelgő főbbrendű vendégeket. Itt a' főntebb tisztelt kapitány ur ékes m. beszéddel tudatá az ünnep eredetét 's okait, mit koronás fejedelmünk, nádorunk, és jelenleg az országgyűlésen a' közjó 's boldogságnak eszközésiben buzgón fáradozó ország rendei nek egészségeért el-elköszöntött poharak üritgetései követtek. Azonban egy, még a' bajnokinak martalékul kitétetve levő az itteni ohító egyház udvarában az idő viharainak martalékul kitétetve levő mintegy 400 futas török algyu, minden elővigyázat nélkül töltetvén meg, annak elsüttetése alkalmakor szertepattanta, szinte mint a' harezban végső vonaglásai között is engesztelhetetlen utolsó erejével is halált szóró bajnok, egyik darabjával egy 20 lépésnyire báméskodó gyerkőcnek lábát eltörvén, ezen egyébiránt vignapnak komolyabb fordulatot adott. Este ékes magány magyar tánczezel megnyitott tánczvizalom örvendezteté az uri vendégeket.

A' pestbudai hangászegyesület műelőadásai következő IVdik hangászati évben már f. e. october 20kén kezdetnek meg. Az egyesület t. ez. összes gyámtagjai ezennel illő meghívotnak évi részvényeik (6 ft. három, 3 ft. pőgőben egy es belépti jegyért valamennyi hangversenyhez) befizetésire. Ujjonnan belépők a' főnemlített díjakon kívül még 2 ezüst fot fizetnek egyszer 's mindenkorra az egyesületi alappénztárba. — A' befizetések f. sept. 25kén kezdetnek Pesten egyesületi pénztárnok Klausz E. L. urnál (tükörtár, a' városi színház épületében), Budán (várban, a' „levélhez“ címzett szövetség boltban) Milecz Imre urnál. Nagybő kényelmül a' biztosító-lapok oct. 7től kezdve a' t. tagokhoz el is kuldetnek. — Az igazgató választmány 1839. sept. 16ki üléséből Mátray Gábor m. k. egyesületi titoknok.

Kecskemét, sept. 20án: A' helybeli h. v. főiskolai igazgatóság a' közelgő iskolai évre nézve előleges intézkedés által kívánt a' gyermekeiket itten taníttatni és neveltetni akaró szüléken azzal könnyíteni, hogy azok az igazgató fő oktatonál veendő utasítás mellett a' növendék ifjakat minden tekintetben alkalmas és teljesen biztos szállásokra adhassák. Ugyanottan teendő jelentés után fog az iskolai szék az alsőbb osztályokat gyakorlandó gyermekeknek, nagyobb kora, 's már a' nevelés tudományában oktatótt alkalmas magányos tanítókat is rendelni.

KÜLÖNFÉLE: Belényes, sept. 14kén: Egy szomszéd tárkányi parasztúó (Balla István) mult hó 19kén ritka szörnyet szült; e' nőszülöttnek feje tetején a' nyilvarrás közepe táján vékony száron körtyvly formájú taplós hus-gömő csüngött le, melly a' balszemnek takaróul szolgálván ezen jóval alább ereszkedett; ezen szederjes színű hus-gömő a' koponya belüregéből eredt 's a' nyilvarrás összeköttetésénél kijött ércsatornácska terjedt el, mellyből a' esomó táplálékot venni látszék; ezen kinövés körében a' koponya-takaró egészen hiányzott, lentebb azonban a' koponyának tarkó feletti részén ingó bőr rendes hajszórral ellátva, ptyögősen ide 's tova mozdíthatón állott; a' homlokosont deszka laposságú 's bőrrel fedett, mellyből a' jobb szemgolyó minden szemöldök 's bőr-takaró (szemhéj) nélkül kidülten állott 's mozgását félkörben tette, a' fehér-hártya sötét kék színű volt; a' belszem azonban ép volt, az orresont 's annak kiülő porczogó része egészen hiányzott, a' lélekző két lyukaeska azonban észrevehető, a' homlokról lenyuló bőr-takaró az ajkak alrészével összeforrván, szájnnyilas helyett a' két ajak összeforadásánál két kised lyukaeskán az ép nyelv mozgása észrevehető volt; a' testtörzsök, mell, gyomor, karok épek; a' jobb-láb azonban csak a' két szélső ujjal volt ellátva, mellyek azonban aránytalan idomban törpén állának; hangja e' szerencsétlen szülöttnek bárány-mekégéshez tökéletesen hasonlított 's másnap a' táplálék el nem fogadhatása miatt el is hunyt. Sajnos, hogy ügyes orvosunk, Neubauer Antal urnak súlyos betegsége miatt bonczolás kimaradtával bővebb tapasztalást nem tehetünk. Határunkat a' jég olly annyira semmivé tette, hogy különösen szőlős gazdáinknak öt év óta reménybe halt várakozásaikat nemesak az idénre, de a' termő-vesszők szerte zuzása által több évre megsemmíté — A' Pozsonyban tartózkodó idegenek közül négy férfi von különösen magára figyelmet. Ezek egyike Mehmed der'is, ki Budán Tyul-baba ismeretes hamvai fölött zarándoki ájtatosságát végezvén, Pozsonyt keresztülutazólag látogatá meg, 's innét Bécsbe menend, a' török követnél utlevél-nyerés végett magát bemutatandó, minthogy társával egyetemben birt levelét a' Budáról egyenesen honába visszatértnék kellett átengednie. A' másik három, névszerint János Jakab, Melik Jakab és Suleiman Simon perzsa eredetű 's alattvaló keresztények, kik minthogy az utolsó orosz-perzsa háborúnak egyedül a' perzsa keresztényekre kivetett költségét, személyöket illetőleg lefizetni nem tudák, családjaiktól megfosztattak, kiknek rabságban létele mellett, idő engedteték a' kívánt váltáságpénz-mennyiséget összegyűjteni, melly nélkül mind saját életük mind családjaik szabadsága teljességgel megóhatatlan lenne 's visszaszerezhetlen. Ők elsőben is a' magyar keresztényi szeretethez folyamodtak, 's hisszük, nem fognak esalatkozni reményökben. Itt legalább olly élénk részvét mutatkozik irántuk, hogy a' részükre megnyitott aláírási iven, a' követi táblának nemes-keblű tagjai majd pillanat alatt 100 pengő forintnál többet ajánlottak. Az ifjuság közt egy külön aláírási iv kering; azok emberszerető lángérmelmei aránylag hasonló sikerrel kecsegtetik a' szerencsétlenekeket, kik az egyházi és világi főméltóságuknál 's országnagyainknál folyamodás útján szándékoznak az adakozó könyörületességet megnyerni. Nyilván meg előttük mindenütt ne csak az ajtók, hanem a' szívek 's szekrények zárai is! — Pécsen a' részvényeken épülő színház, ámbár már előre kiadatott évenkénti 600 pengő forintért, 's miután csak német vállalkozók jelenték magokat, ezeknek, mindazáltal nem csupán német

színeszeti előadásokra, hanem nemzeti nyelvünk gyarapodása s nemzetiségünk kifejlődése végett részint a jegyzőkönyvekbe részint a hasznobérivel kötött szerződésbe is nyilvánosan befoglaltaték, hogy t. i. ha a bérleti idő alatt magyar színészek jelentenek magokat, ezeknek telen hetenkint legalább is 3 nap, nyaronta ellenben általánosan megengedhető a magyar színi előadás. — Sept. 15-iki losonezi hírek szerint az ottani nyári gyapjувásárra csak néhány száz mázsa gyapjút hoztak az azon vidéki gyapjutermesztők, mely azonban rendkívül kitűnt szép fehér mosása által. A követelt ár nem volt nagy, mivel jobb minőségű fajok mázsját 64 pfgó forinton adák a termesztők, s a ryerészkedők még sem igen akartak vásárlásba bocsátkozni. A morva és sziléziai posztógyártók legtöbbet vettek. —

A m e r i k a

Ujyorki aug. 10-iki hírek szerint Floridában a szeminelokkal ismét kiütött a háború; ezek ugyanis Harney alezredes csapatja nagyobb részit Coleosanathie folyam mellett, hol kereskedő házat akartak föllátni a szerződés szerint, jun. 23-án meggyilkolták. A csapat 18 főnyi volt; a folyam mellett táboroztak, minden őrállás nélkül; nap keltekor támadák meg az indiánok őket s 13-mat lekonzoltak. Macomb békeszerződését e szerint megsemmisültnek tekinthetni, s a háborút, fájdalom, mindaddig folytatni kell, kerüljön bármi, míg az indiánokat ki nem irtandják. — Scott s Brady éjszakai amerikai tábornokok Buffalóban voltak; az indiánokat a michigani határoknál látogatták meg; ezek még folyvást ellenséges indulattal viseltetnek az egyesült státusok iránt. A texasiak és esirokiziek között hasonló véres külekedés történt. Lowellben, az egyesült státusokbeli Manchesterben, ujjal 7,650,000 dollárt költének gyárookra, melyekben 1377 férfi s 5416 némben talál életet, Ridgburgban (éjszakai Pennsylvaniában) Lothrop Baldwin nevű férfi Tellehez hasonló lövést tön; 18 ölnyre ugyanis egy barátja fejéről almát löve le puskával, az is említésre méltó, hogy az alma igen kicsiny volt; arról nem szólnak a lapok; vajjon fogadás következtében történt e merész lövés; annyi bizonyosnak látszik, miszerint kevésbé részek voltak, mert csakugyan nem tartja senki is fejét józanul czéllövésre, más részről azonban annál nagyobb dicséretre válik Lothrop Baldwinak, hogy czélt talált. Egyébiránt tudja van, miszerint az amerikaiak e nemben igen merészek, szinte esztelenségig. — A szomszéd Canadában legmélyebb esend uralkodik; de a tartományok egyesítése, úgy látszik, nem igen népszerű. Bermudát erősítetik; Laprorieben kőtornyu lakanyakat építenek; Montreal várost Martello-tornyokkal látják el; Fighting-Islandot s Kingstont erősítetik.

Montevideo, jul. 1-jén: Francia hajó Buenosayresből épen most érkezék ide azon hírrel, miszerint a képviselőház egyik ülésében Maza elnököt Mazonca tagjai ledöfék e felkiáltással: „Halj meg áruló!” (Mazonca zendületi társulat Rozas befolyása alatt.) Az elnök fiát pedig, Maza ezredfőt, szurony és késdöfések közt tömlőzbe hurcolák, másnap azonban összekonzolák. Buenosayresben számos elfogatás történt s a Rozas ellen fölfedezett esküvésről sokat beszélnek. —

P o r t u g á l i a.

Lissaboni aug. 27-iki hírek szerint igen nagy ingerültség uralkodott a fővárosban Palmerston azon billje miatt, mely a rabszolgakereskedést tárgyalja. Némely lissaboni lapok azzal éleszték a szenvedélyek lángját, hogy ollyasmit adának Brougham szájába, mit ő soha nem mondott a felsőházban, így többi közt: „Angliának Portugáliát épen úgy hatalma alá kell vetni, mint Jamaicát, sőt Tajo hajjai se hőmpölygjenek Anglia engedelmé nélkül; s a t.” A portugál kormány avást intéz a bill ellen azon hatalmakhoz, melyek a bécsi szerződést aláírták, sőt Lissabonban még azon fonák hír is keringe, miszerint a portugál követ Londonban visszahívásra kapott parancsot azon esetre, ha a bill átmeny a felsőházban. A procurador dos Povros (szegények ügyvédje) a portugál pörnépet felszólítja: hogy „az országban lakó angolokkal farkasmódra bánjanak.” Több portugál tevének ki a lissaboni révben szárazra angol hajók, kiket rabszolgakereskedő hajókban ejtének foglyul; ezek önkéntes vallomásaik szerint, a rabszolgakereskedést a volt riojanciroi főconsul és mozambiquei kormányzó azzal mozdíták elő, hogy az első 100 milreiert a rabszolgakereskedőknek átlutlevelet ada, az utóbbi pedig minden hajóra szállított négerért 24 milreit kapott, s a fáradságaért, 16-ot pedig kormányköltség fejében! Mária hajó kapitányát aug. 26-án hozák ki tömlőzéből a hajóra, hogy jelen legyen az illető rakományok összeírásánál. Mária hajót az angolok ugyanis Virginiában ejték hatalmukba. A kapitány a körülállók figyelme kijátszásául hajón tul löké kalapját s maga a vízbe ugrott; másnap vonták ki holttestét; öngyilkosságra pöre lefolyta miatti aggály vezérlé. Az 1400 contónyi státusadósság még nincs megkötyve, mert a maradványt a lissaboni bank nem akarja magára vállalni; a pénzügyminister e miatt zavarban van. A kormány képviselőt határozott Braziliába küldetni kereskedési szerződés kötés végett s ismét Villareal grófot ére a küldetés. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Zavar a trónkövetelő körül. Udvara elhagyja őt. Morenot agyon lövik.) A zavar legmagasb fokra hágott már a trónkövetelő főhadiszállásán. Bizalommal nem mer senki iránt viseltetni Carlos, ezért egész udvarát elbocsátá, a körülötte csoportozó főurak és hölgyek pedig önként hagyák el őt; még a eubai érsek is francia földre menekvék. E zavarban Carlos felszólításokkal törekszik a háborút folytatni Espartero és Maroto ellen; de semmi sikerrel; már a navarrai zászlóaljából is csoportosan szöknek a katonák, azok pedig, kik még ragaszkodnak személyéhez, legnagyobb kegyetlenségeket követnek el. Így Moreno tábornokot, midőn Urdaxban némely gyalázatosságok elkövetésiben gátolni akará embereit, tulajdon katonái agyonlövék, minok következtében azonnal 50 magasb

rangu haditiszt hagyá el a trónkövetelőt, ki, mint mondják, sajátkezüleg írt levelet intéze Lajos Fülöphez, melyben európai congressus által kívánja eldöntetni ügyét. Moreno agyonlövetése és a többi navarrai zászlóaljknál kitört rendbomlás biztosan reménylhetik, hogy igen rövid idő múlva egészen egyedül álland harcztéren a trónkövetelő. La Torre Simon is az alkotmányosakhoz pártolt.

(Harcztéri hírek.) Bayonne, sept. 10-ikén: „Tegnap Espartero megindult sergeivel Lecumberri felé, mire a trónkövetelő és Elio azonnal a Bastan-völgybe vonultak, honnan Franciaországba reménylik őket átúzhetni Espartero. E napokban 22 tábornok s több tiszt érkezék d. Carlos sergébül Franciaországba, s köztük Montenegro is a trónkövetelő hadministere. Ez utóbbinak állítása szerint még mint egy 12 ezer ember van a trónkövetelő körül, kikkel nem igen fog csodákat elkövetetni. Az oeltoi lelkész félelmes guerilla csapatjával meghódolt. Némely carlospárti lapok még folyvást jó reményekkel kecsegtetik ugyan híveiket; de kevés sikerrel, mert a trónkövetelő főnebbi visszavonulása kétségtelenül bizonyítja, hogy minden reményét elveszté már.” —

(A trónkövetelő nevével együtt Franciaországba szökött. A spanyol országos adósság.) Rendkívüli alkalommal érkezett strassburgi telegrafi sürgöny szerint a trónkövetelő sept. 14-én családostul Franciaországba szökött. Már most hihetőleg egész Navarra meghódoland az alkotmányosoknak. Mihelyt a békités tökéletesen véghez menend, mindenek előtt az országos adósságot lesz szükség rendbe szedni, hogy a hitel emelkedésével ismét korábbi erejére juthasson a kormány. Ez adósság a tömérdék csapások miatt óriásra növekvék. A megismert adósság ugyanis 42 millió font sterlingre megy, s ezenkül 227 millió fontot követelnek még külföldről a kormányon, nem is számítván a több év óta fizetetlenül maradt kamatokat, melyek már szinte igen tetemes mennyiségre szaporodtak. — Nem rég egy spanyol rabszolgahajón a szerencsétlen feketék fölzendültek, s a kapitányt, legénységet és 26 utast, köztük asszonyokat s gyermekeket is meggyilkolván, szabadságba helyezék magokat. Már üldözöbe vevé őket egy spanyol hadihajó. — A ministerség Madridban egy új mérsékpárti taggal erősült, neve San Millian, ki pénzügyminister lett, noha nem is tagja még a cortesnek. — Cabrera a cuenzai zászlóaljat megtámadá és véres csata után elszéllyeszté. Ha e szerencés győzelem a szerződés aláírta előtt történt volna, úgy alkalmassint még huzamosb ideig folytathatná vérengzésit a trónkövetelő. Most minden a cortes határozatától függ; ha ez helybenhagyja a tartományok szabaditék, úgy bizonyosan általános béke áldását élvezendi Spanyolország, míg ellenkező esetben könnyen ismét véres harc támadhat az ingerült pártok közt. —

(Részletek a cortesnyitásról.) Madrid, sept. 1-sején: „Ma délután 2 órákor algyurobaj és harangzúgás közt a corteskamrába ment Izabella királynéval a kormányzó királyné és ünnepélyesen megnyitá az ülést. A trónbeszédet leginkább rendkívüli hosszúsága és azon körülmény tünteté ki, hogy a békeszerződést egyetlen szóval sem érinté. Ez okbul nem is mutatott a közönség semmi részvétet s a két kir. hölgy éljenezés nélkül tért a palotába vissza. Anglia segítségét sem emelé ki most annyira a trónbeszéd, mint különben tenni szokta; azon hatalmakra nézve pedig, melyek Izabella királyné megismerését eddig elhalaszták, azon megjegyzés fordult elő, mikép biztosan reménylhetni, hogy az ész és igazság tökéletes győzelme már igen közel van. Törökországgal igen kedvező kereskedési szerződés fog köttetni. A papság élelmészire, vámjavításra, sajtóra és nemzetűrségre nézve új törvényjavaslatokat terjesztend cortes elibe a kormány. Ez lényeges tartalma a trónbeszédnek, mely épen nem volt képes lecsöndesíteni a kedélyeket, főleg miután azon hír érkezék a fővárosba, hogy Elio carlosi vezér csatát nyert Belascoain gr. ellen, noha egyébiránt ez utóbbi körülmény még további valósulásra vár. — A francia kormány biztosakat küldött a csataterre szükségese felügyelés végett a béke végrehajtása iránt.

(Békeünnepélyek.) Madrid, sept. 5-ikén: „Láttam a madridiakat kárteknony szenvedélyektől fölingerülten vétkes tettekre rohamni minden felszólítás után, s most bámulni tanulám őket, midőn szívök valódi sugalmat követve csak kibékülés, testvéri szeretet s béke érzelmeitől égtek. A spanyol erőkben pezsgő forró vér s azon nagylelkűség, melyet a legkésőbbi zsarnokság sem tud ehyomni, hat évi véres harc után most ismét feledési tengerbe meríti a gyűlölet érzetét az alkotmányos spanyolok szívében, elannyira, hogy könnyes szemekkel szoritgatják keblök-re azokat, kik ellen eddig olly szilaj bátorsággal harcoltak. Azon nagyszerű látvány, mely szerint 40 ellenséges zászlóalj egymás ölelésire rohant, Maroto és Espartero vezérek példáját követve, hasonló jelenetet idéze létre a fővárosban, melynek leírására nem olly könnyen találhatni a tárgy nagyszerűségének megfelelő tollat. Az általános örömelevezet annyira feledteté a multakat, hogy egyetlen ellenséges szót sem hallhatni már a fővárosban, s még a föllengősdiek s mérsékpártiak is közelitnek egymáshoz. Sept. 3-ikán este minden párttekinet nélkül lakomára gyűltenek össze a tanácsstagok és követek, mellynél következő áldomást írte Caballero: „Eljen a szabadság, kibékülés, Espartero és Maroto!” Ugyanazon este számtalan néptömeg gyűlt össze a királyi palota előtt s éji zenével tisztelég meg a kormányzó királynét, ki leányával együtt megjelent az erkélyen s örömkönyűkben nyilvánítá érzelmeit. A zenét következő kiáltások szakaszták félben: „Eljen a kibékülés, királyné, Espartero és Maroto! Eljenek baszk rokonink!” Minden utcában baszk nemzeti zene hangzik s hasonló táncot lejtnek. 4-ikén este pedig a Madridban lakó navarraiak és baszkok pompás fákllyazenével jártak szerte az utcákon s csoportjukban több következő feliratu zászlót vittek: „Legyünk mindnyájan testvérek!” melly körül a négy tartomány czimere vala látható. A királyné erkélye alatt táncolni akartak, de a tömérdék soka-

ság közt mozogni is alig lehet. A kedélyek illy meglepő összhangzását leginkább Espartero és Maroto egyezkedése ezelszerű részleteinek köszönhetni, mert e szerződés két pontja a legkicsapongóbb kívánatokat is kielégíté. Espartero ugyanis szorosán ragaszkodék meghatalmaztatása korlátihoz, és semmire nem kötelezé magát, minek teljesítése a nemzeti képviselőségtől függ, Maroto pedig bizalmat helyezvén Espartero ígéreteiben, a baszk tartományok sorsát a cortes határozatára bizá, 's ezzel megismeré a nemzeti képviselőség hatalmát. Maga Arguelles, Caballero és Lopez is így magyarázzák a szerződést. 'S épen azért, mivel bizalommal veték magokat a baszkok a cortes karjaiba, bizonyosan méltánylásra fognak találni. A legutolsó föllengősi lapok is készeknek nyilatkoznak némi engedélyekre. Továbbá még azon kifejezéssel is igen nagy mértékben nyerte meg az egész nemzet tetszését Espartero, miszerint világosan kimondá, hogy a nemzetnek nincs szüksége idegen segítségre 's együttmunkálásra; e hízegő kifejezésért legnagyobb áldozatokra is kész magát elszámni a spanyol. A trónkövetelő még mind e mellett is folytatni akarja a harcát, 's így ezentul minden véreseppért őt érendi Európa átka; Az éjszaki tartományokban igen kedvező sükere leend az itteni engesztelő érzelmeknek."

A n g l i a .

(Az eglintouni harcjáték 2's 3dik napja. Elegy.) Szkót lapok már befejezésit közlik az eglintouni lovagi harcjátéknak. Az első nap sokat veszített ugyan fényébül a kellemetlen idő miatt; de a 2dik nap még sokkal rosszabb volt, mert a folytonos esőzés majd tengerre változtatá az egész harczteret. 'S még is legalább 20ezer ember volt jelen, noha ezek közül csak mintegy 600 férhetett földel alá. Valóban legneveltségesb helyzeteket leheté látni. A harcokirály, Londonderry marq., tökéletesen páncélozva gyönyörű lovon ült 's esernyőt tartá kezében. Azonlir, hogy az éterem és tánczter is viz alatt áll, tetemesül csökkenté a kedvet. Végre a földéleten is keresztül hatott az eső, 's minden rangu hölgyek és lovagok, szkótok, dudások, trombitások, mind bőrig áztak. A vörös sárkány lovagja iszonyu vörös orrával nagy multságul szolgált a közönségnek azon iparkodása által, mellyel fegyverete egyes részeit ótalmazgatni törekvék az eső ellen. Egy másik lovag, kit a nép „szépség bajnokának“ nevezé, szénégetőhez hasonlita inkább, mint hölgyszépségért küzdő daliához, mert pályínkáitól nehéz fűvel igen diszesen botorkált szerte a vízben. Végre rögtön haza kezdé menekedni az egész néző sereg, 's a czipek százankint maradoztak el a sárban. A 3dik nap végre kárpótlást szerzett ennyi bajért, az idő gyönyörű és legnagyobb mértékben kedvező vala. A harcjáték e napi érdekessége leginkább abból állott, hogy Waterford marquist derekasan fővényre ülteté. A tánczvizalom 's lakoma igen pompás volt. A kardküzdesnél Irwingham csekély sebet kapott karján; egyéb szerencsétlenség nem történt. Az egész multság mintegy 30ezer font sterlingbe került. — A földközi tengeren állomásozó hajóhadakról ezt írja a Courier egyik legújabb száma: „Aug. 9keig terjedő tenedosi hírek szerint Stopford hajóvezér még ott horgonyza hadesapatjával. Az angol hajóhad aug. 5kén érkezett oda 's azóta folyvást fölváltva vendéglégeték egymást a francia és angol hajóvezérek 's kapitányok. Az ausztriai hajóhadat Bandeira parancsi alatt minden pillanatban várák Szmyrnából. Az egész csapat azonban csak egy fregátból, három kisebb hadihajóból 's egy gőzösből áll. — Tunisi hírek szerint, a francia kormány a keffi határvárat és bizertai révet kívánja kárpótlásul némi követelések fejében az ottani beytől, még pedig azon fenyegetéssel, hogy fegyveres erővel egyenesen Tunis birtokába helyezendí magát, ha e kívánata teljesítés nélkül marad. — A londoni tőzsércsarnokon nagy pénzszükség uralkodik. —

(Nagy ünnepély a Temze alatt. Elegy.) A Temze alatti ut annyira haladt már előre, hogy melersöppedéstől többé nem tarthatni. Ez okból az építő társaság nagy vendégséget adott a pompásan kivilágított Tunnelben Hawes parlamenti követ elnöksége alatt, mellyen 280 vendég 's 500 előbbkelő néző volt jelen. — Baring új pénzügyministertől keveset vélnek várhatni a whig szellemű lapok. — Manchesterben Greg whig jelelt győzött, noha már bizonyosnak vélték a toryk, hogy hatalmukba keritendik e követi helyet. — A királynét ismét férjhez menendőnek mondják.

F r a n c z i a o r s z á g .

(Roussin hajóvezért visszahíják Konstantinápolyból.) A kormányjónak talála, Roussin hajóvezér helyett Ponthois volt amerikai követet konstantinápolyi követé kinevezni. E változtatás a Courier Français szerint már későn jött. Sok időt engede a kormány Roussinnak olly hibák elkövetésire, miket már többé jókka nem tehetni. Ez annyival inkább méltó gáncsra, mivel a miniszerelnök jól ismeré a kamarák ez iránti érzelmeit, 's az ülések vége felé csakugyan nyilvánítá is, hogy a kormány módosítani akarja a konstantinápolyi követséget. Soult tábornagy mindazáltal a dalmátziai hget akará akkor konstantinápolyi követé kineveztetni, kinek ügyetlensége példabeszéddé vált már a politikai világban 's ki soha nem jutott volna olly magas polezra, ha véletlenül a tábornagy nevét nem viselné. Azon ellenzés, mellyre a tábornagy ez alkalomkor talált, köztudomású; de a böles tábornagy, gondolván, hogy fián kívül más senki nem töltheti be illőn az egyszersmind katonai követi állomást Konstantinápolyban, meghagyá hivatalában Roussin hajóvezért. Csak az utóbb bekövetkezelt igen komoly körülmények voltak képesek a tábornagy szeméit megnyitni. Roussin hajóvezér nem bír azon éleselműséggel 's határozott szilárd-ságu akarattal, melly mindenkor elkerülhetlenül szükséges, midőn a követ nem teljesítheti lelketlen erőmű gyanánt minden egyes pontját kormány parancsinak. Néhány hónap óta folyvást meglepeté magát Roussin

's egyenes gondolkozásmódja minden oselszövényi hálóba vakon buktatá őt. Midőn Ausztria az ő hatalom képviselőinek tanácskozára egyesülését hozá indítványba, Roussin azonnal egyezését adá, 's nem látta át, hogy ez által idegen befolyásnak áldozá föl Franciaország érdekeit. A porta már egyezkedésre akart lépni M. Alival, melly véget vala vetendő a belviszálynak; de a képviselők ellenzéki azt, azon ürügy alatt, miszerint nem engedhetik a portát beestelenítő egyezkedési pontok elfogadásira kényszerítetni. Roussin ebben is megegyezék Russzia nem csekély örömére, mivel nem képzelé, hogy ez által végföloszlásnak rohan az ozman birodalom. Végre Anglia, vezéreltetve azon ferde eszmétől, melly szerint mulhatlan szükségésnek véli M. Ali megbukását, a török hajóhadat visszakéretni indítványozá az ő hatalom nevében M. Alitól, 's Roussin feledve, hogy Franciaország mindenkép ótalmazni tartozik az alkirály ügyét, tulajdon segédét küldé azon üzenettel M. Alihoz. — Daguerre már két nyilvános próbát tőn fényképkészítésivel, 's mind kettő legkedvezőbben ütött ki.

T ö r ö k o r s z á g .

(A porta jegyzéke a nagyhatalmak képviselőihez nyomosb közbenjárulásért.) Konstantinápoly, aug. 24én: Azon jegyzék, mellyet a porta az ő nagyhatalom képviselőihez intéze felszólításul az iránt, hogy Meh. Ali ellen nyomosabbá tegyék közbenjárulásukat, következőleg hangzik: „Tudva van, hogy a szultán, trónra lépte után az egyiptusi basának, M. Alinak, bocsánatot üzent, sőt Egyiptust örökségül is ajánlá neki. Már ki is volt nevezve a biztos alkudozás végett, midőn a nagyhatalmak képviselőji iratot intézének a portához, miszerint illető kormányaik kölcsönös egyezségök után meg vannak bizva az egyiptusi kérdés kiegyenlítésére. A porta ezt azonnal tudatá Meh. Alival. De azalatt, míg a porta nyugottan várá azon előterjesztések sükereit, miket az ő nagyhatalom egyszerre küldend M. Alihoz, ez nyomasztó kívánattal állt elő, ugyanis mindazon tartomány örökös birhatását sürgeté, mellyeket most kormányoz. Egyuttal tudatá, hogy az ottoman hajósergek kiadását kívánati teljesítésétől függeszti fel, sőt a fő stathivatalokban is változtatásokat sürgeté, holott e felett a szultán fölségi akarattja határoz; végre még arra is vetyemült, hogy Anatólia 's Rumelia vezérihez lázító irományokat intéze, mellyekben zendülésre szólítja fel őket. Mivel az egyiptusi basa e bánásmódját hűtlenségnek tekintheti alattvalói szempontból, a porta ohajtása oda járul, hogy, miután a nagyhatalmak magokra vállalok e siralmas ügy kiegyenlítését, gondolkozzanak eszközökrül is, mellyek az egyiptusi basát kötelessége teljesítésére kényszerítsék 's arra hogy adná vissza a török hajóserget, 's mondjon le Szyria örökös birhatásáról 's azon illetlen kívánattul, miszerint Chosrew basát mozdítsák el hivatalátul, főleg pedig a nagyurhoz hűséges tartományok fellázításával hagyjon fel 's nyugottan várja be azon rendszabályok foganatosítását, miket a nagyhatalmak hozandnak, mik utólag a szultán helybenhagyását is megnyerendik. E szerint felszólítja a portaa nagyhatalmak képviselőit, hogy e jelen jegyzéket közöljék udvaraikkal, 's kerjenek e tárgyban szükséges utasításokat 's azokat tudassák a magas portával.“

Konstantinápoly, aug. 28kán: Tegnap divánt tartának a portánál, mellyen az ország nagyain 's miniszerin kívül az ulemák előkelőji is jelen voltak. A tanácskozási tárgyat az egyiptusi basa és portáhozí viszonya alkotá, mire nézve azt határozták: minthogy már Mahmud szultán átengede az alkirálynak Egyiptus örökös birhatását, tehát Abdul Medzsid szultán is hagyja helyben azt azon esetben pedig, ha továbbra is makaesul ragaszkodik kívánatihoz az alkirály, sőt követelésit még sürgeti, száműzéssek; egyebiránt ez M. Alinak mitsem árthat, ki jobban ismeri a porta gyöngeségét, saját hatalmát és szerencsétjét, hogy sem illy rémképekkel gyermek módra hagyná magát ijesztetni. Alexandriából azon hir érkezék a fővárosba, miszerint Meh. Ali el van határozva azonnal parancsot adni Ibrahim basának Szmyrna 's a dardanellák felé egy részrül, más részrül pedig Konstantinápoly ellen nyomulásra, azon esetben, ha egyesült európai hajósergek Alexandria ellen csak legcsekélyebb ellenséges szándékot mutatnának, annál inkább, ha tette kerülne a dolog. — A főváros folyvást nyugtalan; a naponkint megújuló lázadási hírek a lakosokat ingerült állapotban tartják, mit az egyiptusi alkirály ügyviselőji annyira hasznukra fordítanak, hogy mindentül félhetni, ha a jelen bizonytalanságnak mentül előbb véget nem vetnek. Naprul napra jobban terjed a nép között azon vélemény, miszerint csak egyedül Meh. Ali képes őt e bonyolult állapotban szerencsésen kimenteni. Innen azon készség, hogy a szerencsétlen híreket mindjárt meghallják, sőt ezek még a frankoknál sem igen kedvetlenek. Az utóbbi héten Perában a tartományok állapotjára nézve nagy aggály uralkodott, koniahi, kaiseriehi és kiutahiai, továbbá janinai, thesszáliai és maczedóniai népmozgalmakról beszéltek. Bár e mozgalmakról semmi hivatalos sem jelent meg, mégis a kormány aggodalma tanusítani látszik, hogy az, mi még eddig nem történt meg, könnyen megtörténhetik. Janinában több helyet számos lázadási csapat kerite hatalmába, mellyek az alkirály szellemben készek működni. Közélebbi híreket erről nem tudhatni azonban, mert a kormány mindentitokban tart. Aug. 24én mihelyt értesire jutott a nagyvezérnek az albániai zavargás, azonnal illető parancsokat intéze az ottani basához. A legnagyobb gyorsasággal három tatárral nagyuri gőzöst küldöttek Salonichiba, kik ott mulatás nélkül azonnal Albániába folytatak útjokat. Mind e veszély ellenében az idegen képviselők régi helyzetüket folyvást megtartják, mi alig reménylteti a nézetek egyesülését. — Az angol és francia hajósergek még folyvást a dardanelláknál horgonyoz 's kész minden pillanatban a bemenet kivívására erőszakkal, ha orosz hajósergek nyomulna a Boszporba, vagy a fővárosban zendülés törne ki. —